

nebude zmařeno uspokojení přiznaného nároku poškozeného na náhradu škody. Nepřikročí-li poškozený k vymáhání svého nároku do tří měsíců ode dne, kdy nabyl právní moci rozsudek, jímž byl peněžitý trest uložen, peněžitý trest se vymáhá bez ohledu na nárok poškozeného.

Uvedené ustanovení tak upřednostňuje uspokojení nároku poškozeného před výkonem uloženého peněžitého trestu, což autorka považuje za velmi vhodné. K uvedenému je nutno dodat, že autorka se ve své praxi setkala již s tím, že rozsudkem soudu prvního stupně byla obžalovanému vedle citelného peněžitého trestu uložena povinnost nahradit poškozenému škodu ve výši, která rovněž nebyla zanedbatelná. V daném případě se však šance poškozeného na uspokojení jeho nároku uložením uvedeného peněžitého trestu značným způsobem snížila. V tomto případě autorka odhlédne od toho, že v tomto konkrétním případě shledala uložený peněžitý trest neefektivní a nevedoucí důsledně k naplnění účelu trestu; obecně je však nutno konstatovat, že zavedením takové právní úpravy i v České republice by bylo možné zajistit větší možnost uspokojení pravomocným rozhodnutím přiznaného nároku poškozeného na náhradu škody v případech, kdy bude obžalovanému současně tímž rozhodnutím uložen i peněžitý trest.

Závěrem této kapitoly je nutno konstatovat, že v řadě nově přijatých institutů i úprav institutů stávajících se věcný záměr nového tr.řádu ČR podobá právě slovenskému tr.řádu. Oproti stávající právní úpravě tr.řádu ČR a věcnému záměru tr.řádu nového však tr.řád SR v určitých případech, jak autorka výše uvedla, posiluje postavení poškozeného v rámci trestního řízení a umožňuje mu lepší a rychlejší uplatnění nároku na náhradu škody způsobené projednávanou trestnou činností. Autorka má za to, že by právě z těchto důvodů bylo tyto instituty vhodné zakotvit i do nové koncepce tr.řádu ČR.

3. Závěr

Poškozený trestnou činností má v trestním řízení postavení procesní strany. Z tohoto titulu mu příslušné právní předpisy upravující průběh trestního řízení, jmenovitě tr.řád a dále i ZSVM, přiznávají určitý katalog jeho procesních práv, procesních oprávnění. To, že jde o katalog oprávnění poměrně široký, se projevuje i tím, že s pojmem poškozený se setkáváme ve všech stádiích trestního řízení v rámci celého tr.řádu. I přes tuto skutečnost není tento katalog bezvadný a, dle názoru autorky, ani úplný.

Největší slabiny současné právní úpravy procesního postavení poškozeného v platné české právní úpravě trestního řízení shledává autorka v zakotvení institutu společného zmocněnce, jehož praktické využití se, i přes jeho záměr urychlit průběh trestního řízení, jeví v konkrétních případech jako problematické, ve svých důsledcích svůj základní účel mnohdy neplní a není přínosem ani pro samotné poškozené. Stávající právní úprava je dle názoru autorky dále nedostatečná v otázce oprávnění poškozeného podat opravný prostředek proti rozhodnutí ve věci, autorka zde naráží zejména na nemožnost podat odpor proti trestnímu příkazu. Autorka má rovněž za to, že ne zcela do důsledků je v platné právní úpravě řešena i otázka možností poškozeného, který je ohrožen osobou obviněného, potažmo odsouzeného, resp. jeho pohybem na svobodě, dozvědět se o tom, že se tato osoba z vazby či z výkonu trestu právě na svobodě ocitla. Určité mezery ve stávající právní úpravě pak autorka shledává i v otázce trestního stíhání se souhlasem poškozeného.

K uvedenému je nutno dodat, že tato slabá místa bohužel nejsou dle názoru autorky uspokojivým způsobem řešena ani ve věcném záměru nového tr.řádu, který byl vydán v rámci již delší dobu probíhající rekodifikace českého trestního práva hmotného i procesního. I přes tuto okolnost považuje z pohledu procesního postavení poškozeného tento věcný záměr autorka přínosný, a to zejména v rozšíření pojmu poškozeného a možnosti uplatnit v rámci adhezního řízení i nárok na vydání bezdůvodného obohacení a dále zakotvení předběžných opatření mimo jiné zvyšujících ochranu poškozeného před pachatelem trestné činnosti. Rovněž projednávaná novela zakotvující institut dohody o vině a trestu